

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΕΤΡΑΚΟΥ

Θεατρολογικά Miscellanea, Αθήνα, Διάλυος 2004, σ. 416,
ISBN 960-531-165-8.

Η συνάδελφος Κυριακή Πετράκου συγκέντρωσε 15 μελέτηματα της τελευταίας δεκαετίας των αναζητήσεών της, που εν μέρει έχουν δημοσιευτεί σκόρπια σε περιοδικά ή πρακτικά καμιά φορά δυσεύρετα, εν μέρει παραμένουν ακόμα αδημοσίευτα, σ' έναν κοινό τόμο, στη σειρά «Θεατρική Βιβλιοθήκη» των εκδόσεων Διάλυος. Τέτοιοι τόμοι καθρεφτίζουν συνήθως τον πνευματικό «μεταβολισμό» ενός ερευνητή και δίνουν μια ιδέα για την εμβέλεια και τους ορίζοντες των ενδιαφερόντων του συγγραφέα. Και απαλλάσσουν τον ενδιαφερόμενο από τη βιβλιογραφική εντόπιση και αναζήτηση των κειμένων. Τα μελέτηματα ακολουθούν εν γένει μια χρονολογική σειρά, και έτσι δεν ξεαφνιάζει πως ξεκινούν με ένα αρχαίο θέμα: «Οι αματηρές τελετουργίες στην *Ιφιγένεια εν Ταύροις* του Ευριπίδη: νόμιμη άμυνα;» (σσ. 13 εξ.), μια ευρηματική ανακοίνωση σε διεθνές συνέδριο του Ολυμπιακού Κέντρου Φιλοσοφίας και Παιδείας Νομού Ηλείας με θέμα «Νόμος και δίκαιο στην αρχαία ελληνική τραγωδία», Λεχαινά 1999, που δημοσιεύτηκε στο περ. *Ιφιώς* 1/2 (2000). Το επόμενο άρθρο μας μεταφέρει στο 19ο αιώνα και δεν έχει δημοσιευτεί: «Ο Σοφοκλής Καρύδης και οι ποιητικο-δραματικοί διαγωνισμοί» (σσ. 31 εξ.), μελέτημα που κινείται στις παρυφές της διδακτορικής της διατριβής. Ακολουθεί «Ο Μπάμπης Άννινος ως θεατρικός συγγραφέας» (σσ. 49 εξ.) ανακοίνωση στο συμπόσιο «Η Κεφαλονιά και το θέατρο», που οργανώθηκε από το Θεατρικό Μουσείο και τη Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού, Αναψυχής και Ψυχαγωγίας Αργοστολίου στο Αργοστόλι το 2002 και έχει δημοσιευτεί τώρα και στα *Κεφαλληνικά Χρονικά*. Το τέταρτο άρθρο, «Η πρόκληση του Oscar Wilde στο ελληνικό θέατρο» (σσ. 71-134) υπήρξε μεταπτυχιακή εργασία που δεν είχε ως τώρα δημοσιευτεί (μόνο μια σύνοψη στο *Διαβάζω* 300, 1992) και το επεξεργάστηκε εκ νέου με συμπληρωματικό υλικό. Με τη μορφή της θεατρικής κριτικής Ελένης Νεγρεπόντη ασχολείται το επόμενο μελέτημα: «Ο Άλκης Θρούλος ως θεατρικός/ή συγγραφέας» (σσ. 135 εξ.), ανακοίνωση σε ημερίδα της Εταιρείας Ελλήνων Θεατρικών Συγγραφέων με θέμα «Πρωτοπόροι Ελληνίδες Δραματουργοί», Αθήνα 1999, που έμεινε αδημοσίευτη. Με παρόμοιες ευκαιρίες συντάχθηκαν και τα επόμενα μελέτηματα: «Θεωρητική και σκηνική προσέγγιση του Ίψεν από τον Πέλο Κατσέλη» (σσ. 151 εξ.), εισήγηση στην ημερίδα του ΤΘΣ «Ο Πέλος Κατσέλης και το θέατρο», Αθήνα 2001, «Θεατρικές διασκευές μυθιστορημάτων του Καζαντζάκη» (σσ. 175 εξ.), εισήγηση στο διήμερο συμπόσιο «Το μυθιστορηματικό έργο του Νίκου Καζαντζάκη» του Ελληνικού Τμήματος της Διεθνούς Εταιρείας Φίλων Νίκου Καζαντζάκη, Αθήνα 2001, που δημοσιεύτηκε στα πρακτικά το 2003, «Η σκηνοθετική προσέγγιση του Καζαντζάκη από τον Τάκη Μουζενίδη» (σσ. 201 εξ.), ανακοίνωση στην ημερίδα «Η συμβολή του Τάκη Μουζενίδη στο νεοελληνικό θέατρο» του ΤΘΣ το 2001.

Ακολουθεί η εισήγηση στο Β' Πανελλήνιο Θεατρολογικό Συνέδριο με θέμα «Σχέσεις του νεοελληνικού θεάτρου με το ευρωπαϊκό (Διαδικασίες πρόσληψης στην ιστορία της ελληνικής δραματουργίας από την Αναγέννηση ως σήμερα» του ΤΘΣ, στην Αθήνα το 2002, που έχει δημοσιευτεί στα πρακτικά, Αθήνα 2004, σσ. 393-410 και είχε θέμα «Ο υπαρξισμός στο μεταπολεμικό ελληνικό θέατρο» (σσ. 217 εξ.), ενώ το επόμενο μελέτημα, «Οι υπερμεγέθεις θεατρικοί ήρωες των πρώτων μεταπολεμικών χρόνων» (σσ. 255 εξ.) υπήρξε εισήγηση στο 3ο Συμπόσιο Νεοελληνικού Θεάτρου με τίτλο «Ο "Άλλος" στο Μεταπολεμικό Ελληνικό Θεατρικό Έργο», της Πανελληνίας Πολιτιστική Κίνησης στην Αθήνα το 2002. «Η πρόσληψη των παραστάσεων των έργων του Σικελιανού» (σσ. 275 εξ.) ήταν ανακοίνωση στην ημερίδα «Ο Σικελιανός και το θέατρο» του ΤΘΣ, Αθήνα 2001 και έχει δημοσιευτεί στα πρακτικά (2003).

«Το θέατρο του Σικελιανού και η πολιτική» (σσ. 303 εξ.) ήταν ανακοίνωση στο Διήμερο Λόγου και Τέχνης του Δήμου Λευκάδας, με θέμα «Επτανησιακό Θέατρο», που έγινε στη Λευκάδα το 2003. Το μελέτημα «Παράδοση και πρωτοπορία στο θέατρο του Παντελή Πρεβελάκη» (σσ. 329 εξ.) υπήρξε εισήγηση σε επιστημονική διημερίδα της Κρητικής Εστίας, με θέμα «Ο Παντελής Πρεβελάκης και το έργο του», στην Αθήνα το 2002, ενώ το άρθρο «Ο Βασίλης Ζιώγας και το fin de siècle» αποτέλεσε ανακοίνωση στο 2ο Συμπόσιο Νεοελληνικού Θεάτρου της Πανελληνίας Πολιτιστικής Κίνησης, με τίτλο «Το νεοελληνικό θεατρικό έργο κατά τη δεκαετία του 1990», στην Αθήνα το 1999, που δημοσιεύτηκε στα πρακτικά (2000). Τελικά το τελευταίο μελέτημα, «Θέσεις και ερωτήματα για την πρωτοπορία στο σύγχρονο ελληνικό θέατρο» (σσ. 365 εξ.) ήταν εισήγηση στην Α' Συνάντηση Νεοελληνικού Θεάτρου με θέμα «Η οπτική των νέων συγγραφέων», που διοργάνωσε ο πολιτιστικός οργανισμός Πολιτισμικός Νότος, στα Χανιά το 2003.

Δεν είναι εδώ ο τόπος να σχολιάσουμε λεπτομερειακά τα δημοσιεύματα αυτά, που προέκυψαν κατά το πλείστον από την ενεργό συμμετοχή της κ. Πετράκου σε συνέδρια και ημερίδες με διάφορα θέματα. Αλλά ο συγκεντρωτικός αυτός τόμος δείχνει την εντατικότητα της δουλειάς και το ερευνητικό προφίλ, που εστιάζεται κυρίως στη δραματογραφία, στη θεματική ανάληψη και το ερμηνεία, και στο δεύτερο μισό του 19ου αιώνα και τον 20ό. Άλλη μια φορά αποδεικνύεται η χρησιμότητα τέτοιων τόμων, που για τον συγγραφέα δίνουν και την ευκαιρία του ξαναδουλέματος, και αδημοσίευτα μελετήματα μπορούν να φανερωθούν στο φως της δημοσιότητας, και τον αναγνώστη απαλλάσσουν από τον κόπο της αναζήτησης σε διάφορα πρακτικά από τα πλέον πολυάριθμα συνέδρια, που κανείς δεν μπορεί να τα παρακολουθήσει στο σύνολό τους, δίνοντας ταυτόχρονα και μια σφαιρική εικόνα της ερευνητικής και συγγραφικής παραγωγής, που διευκολύνει την έρευνα εν γένει και τους ενδιαφερόμενους σε επιμέρους ειδικά θέματα. Ο ευπαρουσίαστος τόμος κλείνει με περιεκτικά ευρετήρια: προσώπων (σσ. 381 εξ.), έργων (σσ. 401 εξ.), όρων και αντικειμένων (σσ. 411 εξ.) που ξεκλειδώνουν τον πληροφοριακό θησαυρό των επιμέρους μελετημάτων και επιτρέπουν την επιλεκτική χρήση.

ΒΑΛΤΕΡ ΠΟΥΧΝΕΡ

PATRICIA FANN BOUTENEFF

Exiles on Stage: The Modern Pontic Theatre in Greece, Αθήνα, Επιτροπή Ποντιακών Μελετών (Περιοδικού, *Αρχαίον Πόντου* παράρτημα 22), σ. 243.

Πρόκειται για μια αγγλική διδακτορική διατριβή (επιβλέπων καθηγητής Peter Mackridge, εξεταστές Roderick Beaton και Rosemary Bancroft-Marcus) από το έτος 1991 (*The Reconstruction of Homeland in the Modern Pontic Greek Theatre*, Oxford 1991), η οποία έχει εμπλουτιστεί με μερικά άλλα κεφάλαια, τα οποία ήδη έχουν δημοσιευτεί («Exiles on Stage: Greek Pontian Theater, 1922-1972», *Journal of Modern Greek Studies* 14, 1996, σσ. 47-65' «In-Between States: The Uses of Liminality in the Pontian Theater», *Modern Greek Studies Yearbook* 8, 1996, σσ. 273-291' «Pontian Performance: Minority Theater vs. Greek Ideology», *Journal of Modern Greek Studies* 8, 1991, σσ. 107-122' «The Pontic Myth of Homeland», *Journal of Refugee Studies* 4, 1991, σσ. 340-356) και η οποία ασχολείται με το μόνο υπάρχον διαλεκτικό